

11 фактів

про роль

Маріупольського та Бердянського
портів у економіці України
за підсумками 2018 року

Лютий 2019

1

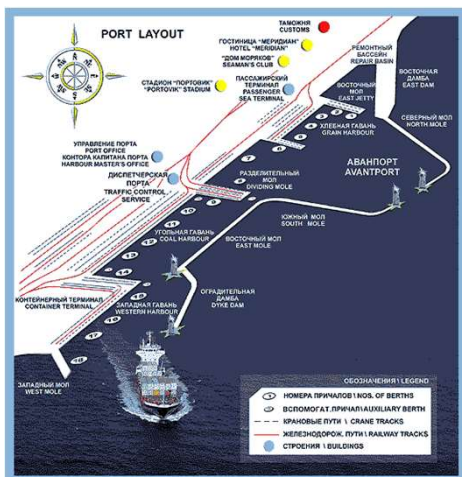
Порти Азовського моря — це близько 6% загального обсягу переробки вантажів морськими портами України

2

Одночасно порти можуть приймати 31 судно

Порт	Кількість причалів	Пропускна спроможність з обробки наливних матеріалів, тис. т	Пропускна спроможність з обробки сипучих матеріалів, тис. т	Пропускна спроможність з обробки контейнерів, тис. ТЕУ	Вантажі, що обробляються
Бердянськ	10 (9+1)	600	6100		Нафта та нафтопродукти; масла технічні; масла продуктові; зернові; рефрижераторні вантажі; непродовольчі навалочні вантажі; генеральні вантажі
Маріуполь	21 (18+3)		18 310	50	Масла продуктові; легкові і вантажні авто; зернові; рефрижераторні вантажі; непродовольчі навалочні вантажі; генеральні вантажі
Україна		52 840	184 941	2 904	

Джерела: офіційний сайт
Маріупольського морського торговельного порту (ММТП),
офіційний сайт Бердянського морського торговельного порту (БМТП),
Адміністрація морських портів України (АМПУ)

3

Основні характеристики портів Маріуполя та Бердянська

МАРІУПОЛЬ

- Приймає судна з осадкою до 8,0 м і довжиною до 240 м
- Тимчасова прохідна осадка суден становить 7,7 м
- Паспортні глибини акваторії порту — 9,75 м
- Паспортні глибини на підхідному каналі Вугільної гавані — 9,15 м

БЕРДЯНСЬК

- Забезпечує прийом суден з осадкою до 7,9 м та довжиною до 220 м
- Паспортні глибини прохідного каналу — 8,55 м
- Паспортні глибини акваторії порту — 8,4 м

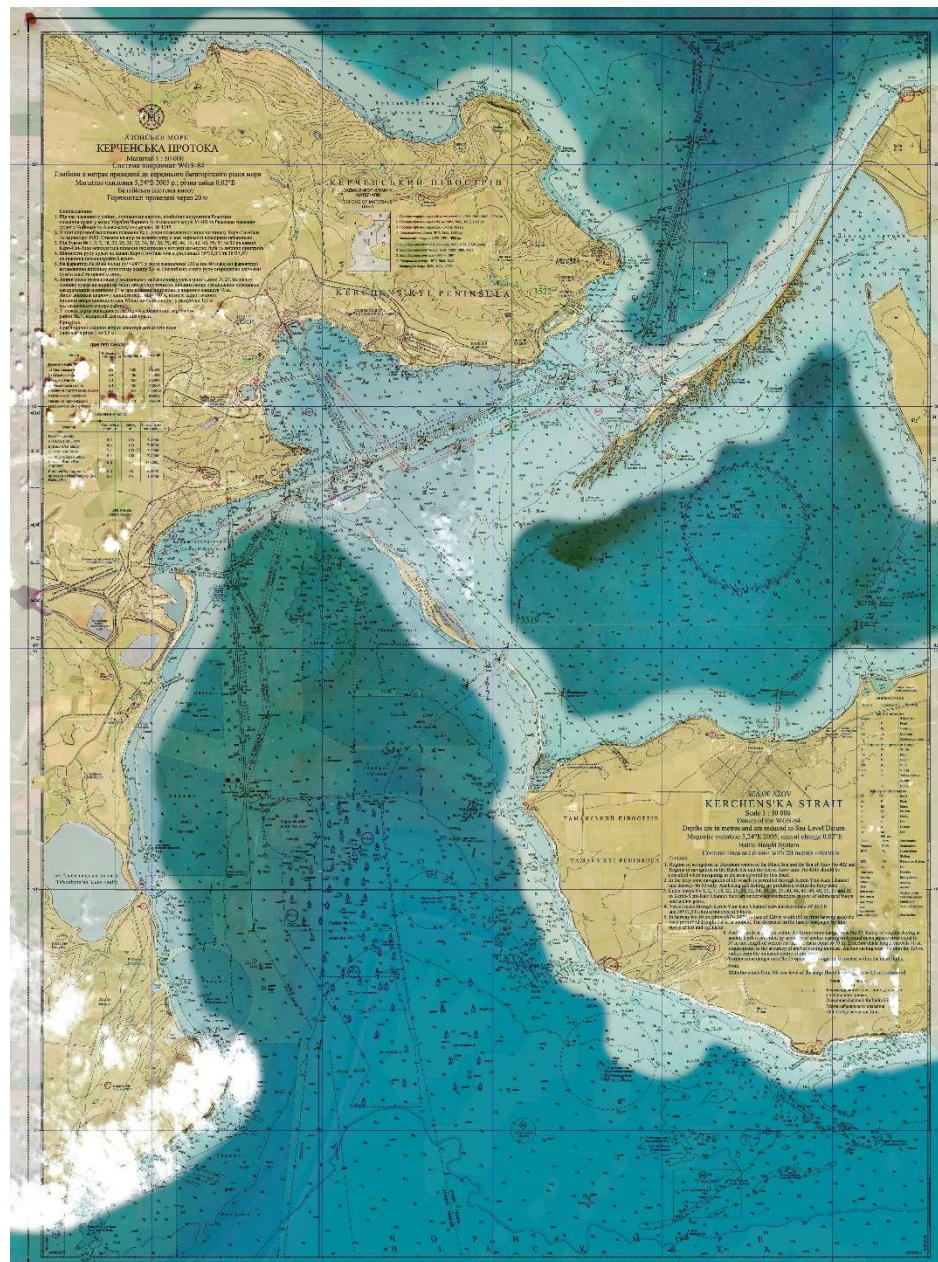

Джерела: ММТП, БМТП, АМПУ

Вузьке місце — Керч-Єнікальський канал (Керченська протока)

- Правила плавання Керч-Єнікальським каналом та підхідними каналами (Мінтранс України, 2002):
макс. довжина — 215 м, осадка — до 8 м
- Обмеження, запроваджені Росією після встановлення арок мосту через протоку:
 - довжина — 160 м (понад 160 м мають отримувати спеціальний дозвіл)
 - запроваджене нове обмеження: надводний габарит — 33 м
- Вхід суден заборонений в період туманів, снігопаду, імли, злив та при швидкості вітру більше 14 м/с
- Пропускна здатність — до 150 суден на добу
- Фактична пропускна здатність у бік українських портів Азову (2018) — ~2 судна на добу (за період з 29 квітня по 30 листопада 2018 року через Керченську протоку пройшло в/із Маріупольського та Бердянського морських портів 431 судно; дані начальника адміністрації ММТП)

5

Через порти Маріуполя та Бердянська відвантажують 22% загального експорту металів та 3% експорту зерна

Експорт окремих видів продукції через морські порти

Порт	2017, тис. т		2017, структура, %		2018, тис. т		2018, структура, %	
	метали	зернові	метали	зернові	метали	зернові	метали	зернові
Чорноморськ	417	8 059	3,0	21,2	1 013	9 209	6,7	23,8
Маріуполь	4 409	494	31,3	1,3	4 112	448	27,3	1,2
Миколаїв	2 482	8 806	17,6	23,2	2 885	12 454	19,2	32,1
Одеса	4 620	7 551	32,8	19,9	3 245	6 835	21,6	17,6
Бердянськ	331	637	2,4	1,7	187	784	1,2	2,0
Южний	1 192	8 680	8,5	22,8	2 647	7 879	17,6	20,3
Інші	641	3 781	4,5	9,9	951	1 136	6,3	2,9
Усього	14 092	38 006	100,0	100,0	15 040	38 744	100,0	100,0

Джерело: АМПУ

Загальний
експорт
2018

Маріуполь + Бердянськ

22% чорних металів
та виробів з них
+ 3% зернових з України

Загальний
імпорт
2018

Маріуполь

3% вугілля

0,3% руди

6

Через порт Маріуполя відвантажують найбільші обсяги металопродукції на експорт

Середньомісячні обсяги експорту металів за морськими портами у 2018 році, тис. тонн

Порт	Чавун	Металопрокат	Брухт	Напівфабрикати+ феросплави	Усього
Порти Азовського моря					
Маріуполь	41	91		211	343
Бердянськ		16			16
Порти Чорного моря					
Ізмаїл		12		1	13
Чорноморськ	12	30		43	84
Миколаїв	39	197	4		240
Одеса	32	237		2	270
Ольвія		43			43
Херсон	1	20	3		23
Южний	123	97			220
Усього	248	741	7	257	1 252

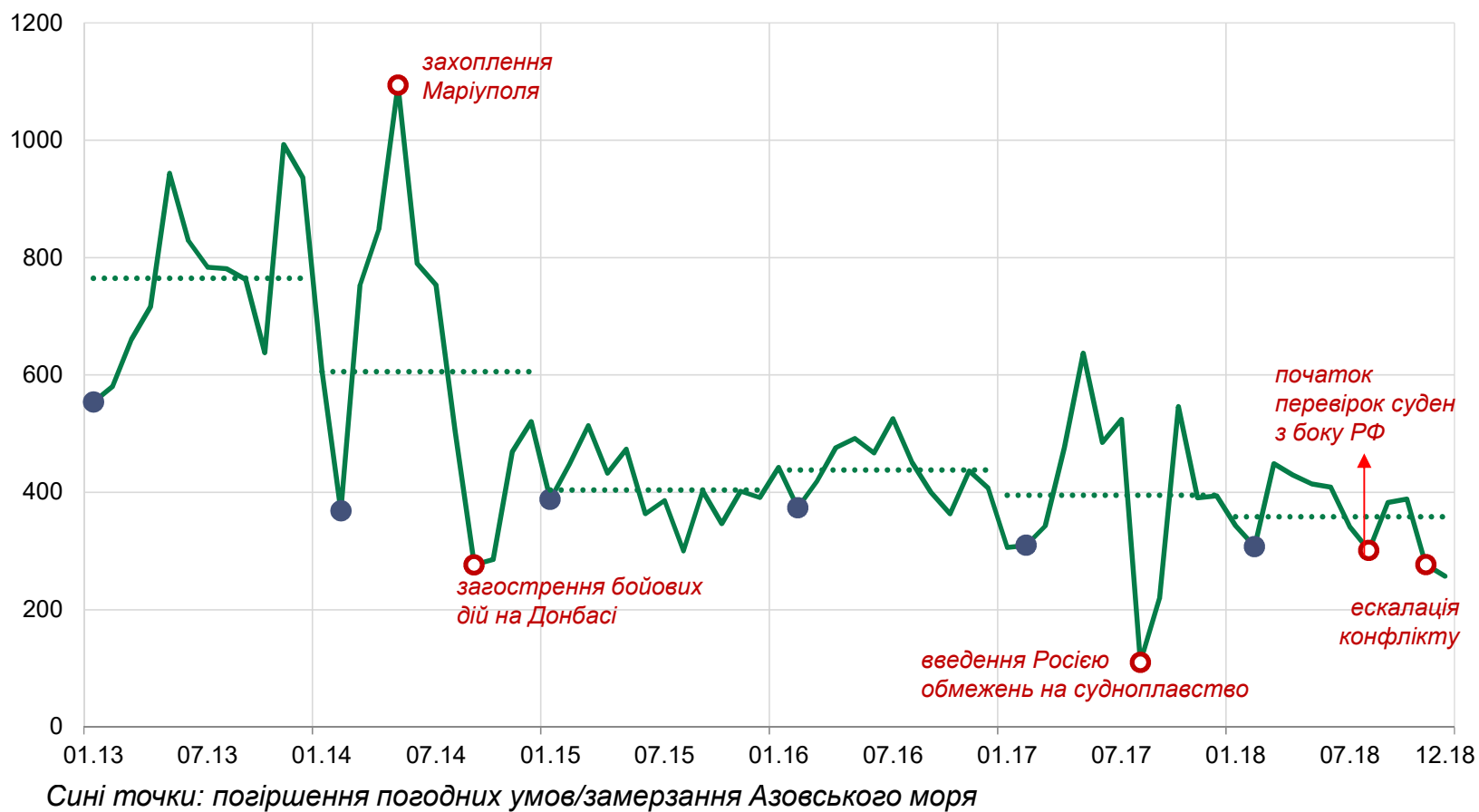
Джерела: АМПУ, власні оцінки

7

Як агресія Росії вплинула на роботу портів Азовського моря

Експорт чорних металів з портів Маріуполя та Бердянська, тис. тонн

Джерело: АМПУ

8

Затримки суден в морі відбувалися у травні-жовтні, під втрат часу припав на листопад

Кількість затриманих суден у морі силовими органами Російської Федерації та середні втрати часу внаслідок їх догляду перед входом та виходом з моря

Місяць 2018 року	Затримки в морі (випадків)	Втрати часу від перевірок (годин/судно)	
	Кількість суден (з них під прапором ЄС)	Перед входом до моря	Перед виходом з моря
Травень	21 (8)		
Червень	25 (4)		
Липень	40 (12)	28,4	57,5
Серпень	14 (3)	73,1	90,1
Вересень	8 (1)	47,0	79,0
Жовтень*	2	77,1	91,4
Листопад	0	124,2 (max)	115,0 (max)
Грудень	0	71,5	46,5

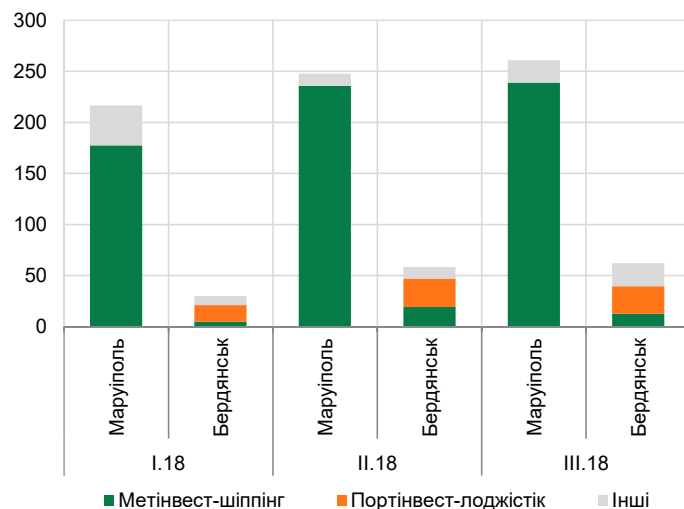
* Затримання в морі припинилися 22.10.2018 р.

Джерело: BlackSeaNews

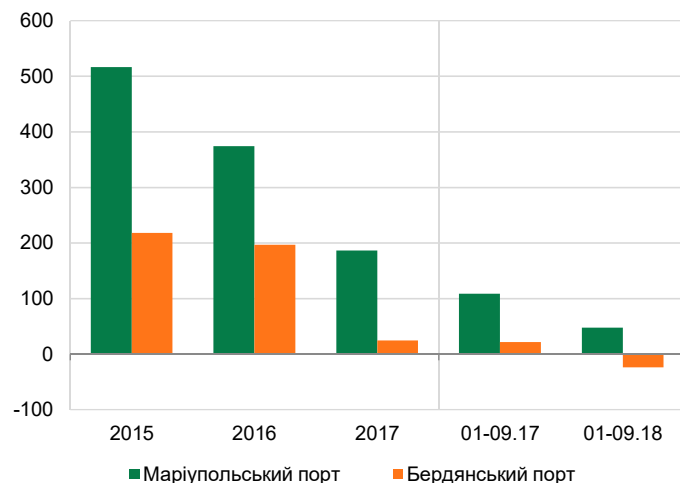
9

Фінансові результати портів у 2018 році різко погіршилися

Доходи портів за підприємствами, млн грн

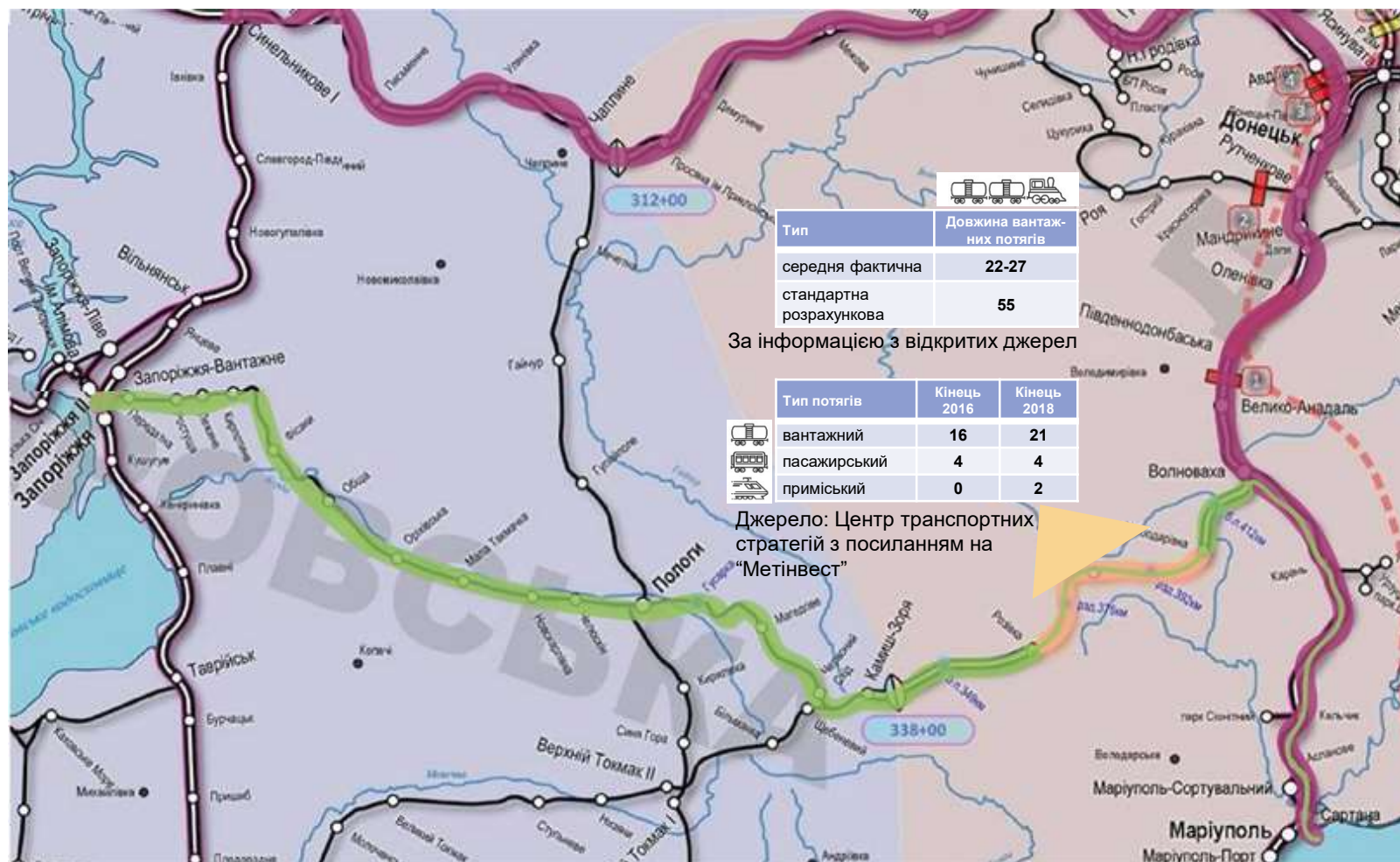

Чистий прибуток портів, млн грн

- Фінансові результати портів за 9 місяців 2018 року погіршилися: прибутки Маріупольського порту скоротилися в 2,3 рази до 47 млн грн, Бердянський порт отримав збитки в розмірі 24 млн грн
- Найбільший клієнт — компанія “Метінвест” — у грудні 2018 року повністю відмовилася від послуг Бердянського порту; “Портінвест” скоротив перевалку наполовину (за словами директора БМТП)
- У 2018 році реальний вантажообіг Маріупольського порту буде на 2 млн т менше від запланованого, а план з прибутку становитиме 10% (за словами директора ММТП)
- Ризик затримки суден в море підвищив ставки фрахту для Приазов'я до 35 \$/т, що вдвічі перевищує показники Чорного моря (за даними керівника аналітичного сектору сервісу Zernovoz.in.ua)

Джерела: ММТП, БМТП

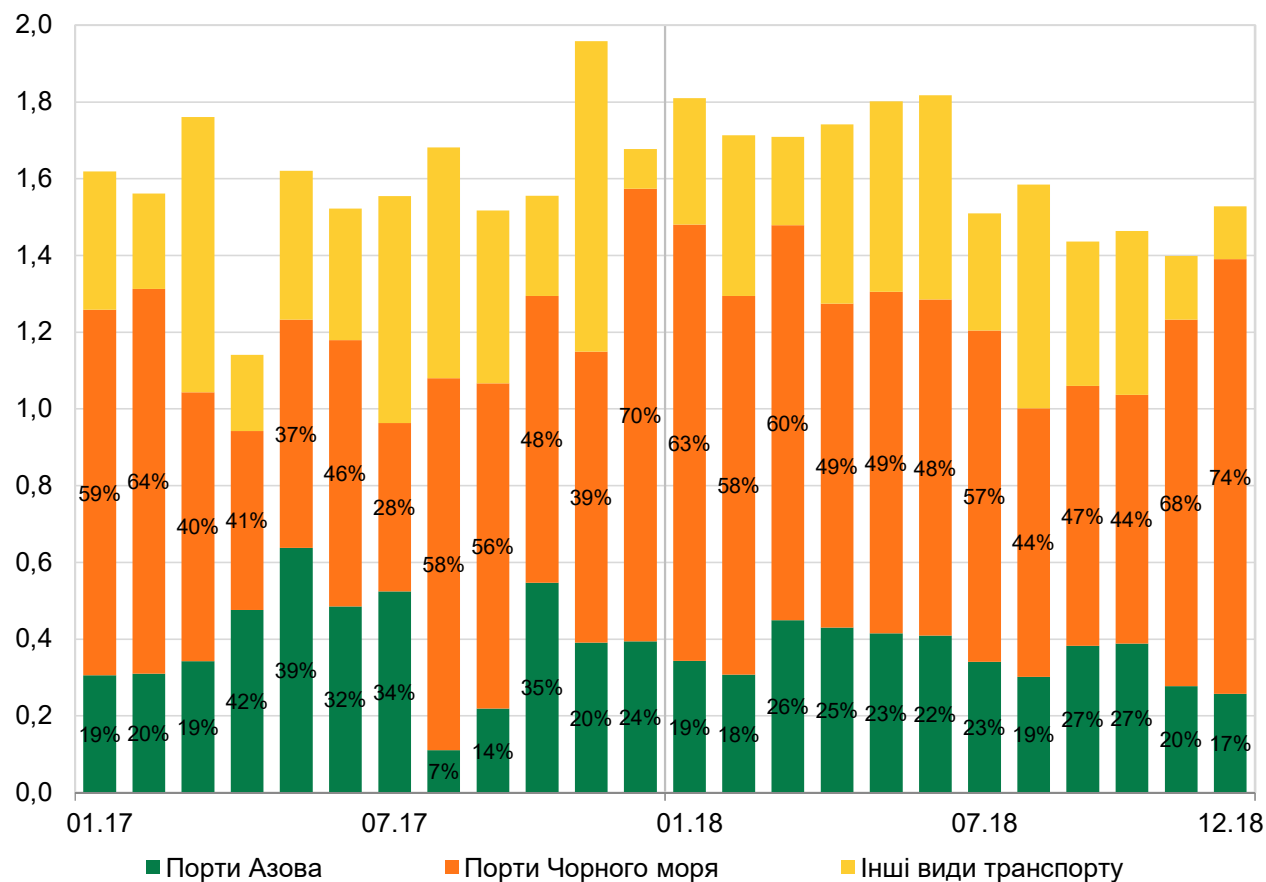
Джерела: УЗ, відкриті дані

11

Частка портів Азовського моря в експорті чорних металів у листопаді-грудні 2018 суттєво скоротилася

Експорт чорних металів, млн тонн

Джерела: АМПУ, ДФС

- Відвантаження металопродукції через морські порти у листопаді-грудні знизилося на 4% р/р
- Відвантаження через порти Чорного моря збільшилися за цей період на 8% р/р попри високу базу порівняння у грудні 2017 року
- Відвантаження через порти Азовського моря зменшилися більш ніж на 30% р/р
- За експертними оцінками, переорієнтація з портів Азовського на порти Чорного моря становила 35-40%*

**На основі даних об'єднання "Укрметалургпром" щодо обсягів виробництва продукції металургії за окремими металургійними заводами та даних АМПУ щодо обсягів відвантажень відповідної продукції через порти.*

Висновки

1

У грудні 2018 року обсяги відвантаження металів через порти Азовського моря, попри припинення затримань у морі та зменшення часу очікування на дозвіл на прохід, продовжили знижуватися.

2

Наприкінці літа 2017 року падіння обсягів переробки експортних вантажів портами Азовського моря було істотнішим порівняно з останніми місяцями 2018 року. Однак тоді це мало короткостроковий ефект, спричинений встановленням арок на Керченському мості. Поточна ситуація, попри певне покращення на межі 2018–2019 років, спричинила зростання ризиків та відповідно зменшення заходів суден до Азовського моря.

3

У листопаді-грудні заводи ММК ім. Ілліча та “Азовсталь” переорієнтували близько 35-40% своєї продукції на порти Чорного моря.

*Над презентацією працювали експерти НБУ:
Ольга Туча, Ольга Погарська, Артур Зубрицький, Тетяна Напольських*